

موضوع برجام ۲

امیرفیض- حقوقدان

طبق قراری که درپایان بخش ششم <جرح انتخابات> اعلام گردید، تحریرحاضر باید به بخش هفتم همان موضوع تخصیص یابد ولی طرح موضوع برجام ۲ و احتمالاً ۳ از سوی شیخ حسن وواکنش سید علی، ایجابی شد برای ورود به موضوع برجام ۲.

برجام ۲ چیز تازه ای نیست

هرکارو عملی یکباره وبایک حرکت انجام شدنی نیست معمولا مراحل را طی میکند تا آن کاربه انجام برسد، چه کارد درست وچه نادرست واز آن جمله است تسلط آمریکا بر ایران یکباره ممکن نیست و نیازبه زمان ویارگیری آمریکا دارد.

اختلافات ایران با آمریکا ازقاعده بالا جدانیست ونمیتوان توقع داشت که با برجام تمام اختلافات بین جمهوری اسلامی و آمریکا حل وفصل شده باشد؛ آنهم درحالیکه اصلا برجام به اختلاف آمریکا و جمهوری اسلامی مربوط نبوده است.

بارجوع به توافق ژنو وهمچنین برجام کاملا بااین قید وصراحت روبروهستیم که توافقتنامه برجام محدود به منازعات هسته ای است که ازسوی شورای امنیت همراه تحریم هائی علیه جمهوری اسلامی جریان یافته است ودرهمان متون توافقتنامه ژنو وبرجام هم آمده است که مسائل مورد تعقیب آمریکا از قبیل نقض حقوق بشروکمک وحمايت ایران ازسازمان های تروریستی داخل برجام نخواهد بود.

دو منشاء اختلاف

بنابراین، اختلافات آمریکا با جمهوری اسلامی ازدو منشاء متفاوت حقوقی بوجود آمده است یکی از منشاء شورای امنیت وبه خواست توقف برنامه های هسته ای جمهوری اسلامی است که دراین منشاء آمریکا بنمایندگی از شورای امنیت سازمان ملل درکنارکشورهای عضوشورا به اضافه آلمان مشارکت داشته ونتیجه آن، به برجام ورفع تحریم های شورای امنیت منتج شده است.

منشاء دوم توقعات آمریکا از جمهوری اسلامی است که در این منشاء نه شورای امنیت دخالت دارد و نه کشورهای ۵+۱ و موضوع آنهم بکلی با منشاء اول تفاوت دارد یعنی حقوق بشرواقدامات تروریستی است که به جمهوری اسلامی نسبت داده شده و طرفین این موضوع هم، فقط آمریکا و جمهوری اسلامی است.

دو تفاوت دیگر بسیار هم مهم این است که:

اول - در اختلاف منشاء اول، شخص سومی بنام <آژانس بین المللی اتمی> وجود دارد که بر توافق بین گروه ۵+۱ (نمایندگان شورای امنیت سازمان ملل) و جمهوری اسلامی نظارت دارد و در واقع میتواند گفت که آژانس مزبور، بمناسبت مقررات بین المللی تائید شده کنترلی است برزبانده خواهی های احتمالی گروه ۵+۱ و این نکته بارز و مهم درمنشاء اختلافات بین آمریکا و ایران وجود ندارد، و به اعتبار همین کمبود، موضوع توقعات آمریکا از جمهوری اسلامی درمقابل نصوص بین المللی قرار نمیگیرد و به کلامی دیگر بستگی به حیای آمریکا دارد. و مشکل بزرگ دیگری که در این محوطه وجود حتمی دارد تفاسیر متعدد و متفاوتی است که با حقوق بشرسروکارپیدا کرده است و در این راستاست که آمریکا حقوق بشرمورد تفسیر خودش را قبول دارد و جمهوری اسلامی هم حقوق بشر خودش را و بدین ترتیب بهانه حقوق بشرهیچگاه پایان یافتنی نیست مگر زمانی که آمریکا کاملاً بر ایران مسلط شود چنانکه در عربستان چیزی که مطرح نیست همین مسئله حساسیت آمریکا به رعایت حقوق بشر است.

ادعای آمریکا و جمهوری اسلامی از باب حقوق بشر

آمریکا با آنکه در رده بندی کشورهای ناقض حقوق بشردر ردیف ۴۶ قرار دارد اولین کشور از نظر تعداد زندانیان در دنیا است و بمناسبت اقداماتی از قبیل شنود مکالمات حتی شخصیت ها و رهبران کشورها و شکنجه که بتائید آقای بوش هم رسیده (کتاب بوش و دیده بان حقوق بشر) و زندان های مخفی در دنیا (۲۲ عدد = گاردین) و گوانتامو و ابو غریب و غیره، نوع نقض حقوق بشر آن کشور بیسابقه در جهان است (همین امروز روزنامه گاردین بریتانیایی گزارشی منتشر ساخته که در آن آمده است سیا از زندانیان متهم به تروریست عکس لخت میگیرد و بعد آنها را به زندانهای مخفی خارج از آمریکا برای شکنجه اعزام میکند و تهیه عکسها برای برانت سیا از شکنجه زندانیان است که در زندانهای مخفی شکنجه خواهند شد) با وجود همه اینها آمریکا خودش را مدعی حقوق بشردر همه کشورها میداند

جمهوری اسلامی هم علیرغم اینکه در ردیف دوم کشورهای ناقض حقوق بشرو از نظر زندانی بعد از چین و از نظر زندانیان رسانه ای سومین کشور جهان و از نظر اعدام دومین کشور جهان است معهذای! میتواند به آن جمهوری بگوید که ناقض حقوق بشر است؟ به اظهارات فکاهی رئیس حقوق بشرا ایران (لاریجانی) استناد میشود.

از مقوله بالا این دستاورد مستخرج است که حقوق بشر ضابطه ای هماهنگ نیست و بقول کسینجر <در هر کشوری حقوق بشر بنحو و خاص آن کشور اجرا شدنی است> و با وجود آنکه در حقوق بین الملل نقض حقوق بشر با ضمانت اجرایی محکمی روبرو نیست چرا باید ادعای حقوق بشر برای آمریکا جاده صاف کنی برای تسلط آن کشور بر کشورهای دیگر شناخته شود؟

تفاوت دوم - بهنگام تصویب هریک از قطعنامه های شورای امنیت کمیته های تشکیل و مسئولیت بررسی و نظارت بر کم و کیف تحریم ها و اینکه چه کسانی و به چه طریقی هدف تحریم ها خواهند شد، را عهده دارند؛ و این کمیته ها در واقع قدرتی است که مانع تجاوز تحریم ها از قطعنامه های شورای امنیت میگردد، در حالیکه در منشاء اختلاف بین آمریکا و ایران چنین پایگاه نظارتی وجود ندارد.

تو خود حدیث مفصل بخوان از آن اشکالات.

برجام ۲ چیست

برجام ۲ مجموعه توقعات آمریکا از جمهوری اسلامی در عناوین رعایت حقوق بشر و قطع کمک به فعالیت های تروریستی و امثال آنهاست که در متون برجام و قطعنامه ژنو هم متذکر شده و ادعای جدید شناخته نمیشود، و مهم این است که جمهوری اسلامی با امضای توافق ژنو مسئله ادعائی آمریکا در مورد حقوق بشر و کمک به تروریستی و آنچه که آمریکا در آن راستا درک کند و یا نگران باشد قبول کرده است. بنابراین محدود نبودن توقعات و ادراکات و نگرانی های آمریکا که حدی بران متصور نیست معضل بزرگ در انجام برجام دوم است.

اثرات برجام ۱ و ۲

همانطور که عرض شد خواست شورای امنیت توقف فعالیت های هسته ای جمهوری اسلامی آنها هم به گواهی آژانس بود و این امری بسیار ساده میبود و تمکین جمهوری اسلامی به قطعنامه شورای امنیت در همان سالی که پرونده هسته ای جمهوری اسلامی به شورای امنیت ارجاع شد، کارساز میگردد. یک دولت فهمیده و دانا به حقوق بین الملل و منافع کشور اولاً نمیگذارد کار بجائی برسد که پرونده به شورای امنیت برود و دوم اینکه بر فرض خطا، در مقابل قطعنامه شورای امنیت مقاومت نمیکند و نمیگویند؛ «قطعنامه های شورای امنیت کاغذ پاره است و بگذارید دم کوزه آب».

با اعلام مکرر جمهوری اسلامی و حتی به استناد فتوای (خروس بی محل) که جمهوری اسلامی در فعالیت های هسته ای نظامی دخالتی ندارد چر باید این پرونده در مسیر ۱۲ ساله با خسارات هنگفتی نصیب ملت ایران گردد و دست آخر، هم فعالیت های هسته ای ایران متوقف شود و هم تحمیلات و تحریم های مدت دار که در راس آن تحمیلات راستی آزمائی ۲۵ ساله است به گردن نسلهای آینده ملت ایران قرار گیرد.

مشکلات برجام ۲

مهمترین مشکلات اجرایی برجام ۲ یعنی قبول توقعات آمریکا از سوی جمهوری اسلامی نسبت به رعایت حقوق بشر و خودداری از کمک به سازمان های تروریستی و سایر نگرانی های آمریکارا شاید بتوان در مراتب زیر نگاه کرد:

اعتماد و حسن نیت

← توافق برجام هیچ نیازی به اعتماد متقابل و حسن نیست نداشت؛ کما اینکه هم آمریکا و هم جمهوری اسلامی به نبود حسن نیت در برجام اعتراف کرده اند و هر دو طرف برجام در عین حفظ حالت خصومت خود را ملزم به رعایت تعهداتی ساخته اند در تشبیه همانند آن است که دو کشور در حالت جنگ تعهد متقابل از اقداماتی مانند بمباران نقاط معینی را مینمایند.

ولی در حالت برقراری روابط سیاسی (مورد نظر روحانی و از جمله گشودن سفارت خانه آمریکا) و نیز رعایت حقوق بشر و قطع مساعدت به گروه‌های تروریستی و حذف تحریم‌ها و رواج معاملات و غیره نمیتواند در موقعیت دشمنی و خصومت بین آمریکا و ایران و برعکس رشد قابل قبول داشته باشد و مایه اصلی تحقق آن حسن نیت و رفع دشمنی است و رعایت این صیغه از سوی کشوری که فلسفه وجودی و انقلابی اش دشمنی با آمریکا است بسیار، بسیار دشوار است.^۲

قانون اساسی جمهوری اسلامی

← در قانون اساسی جمهوری اسلامی هیچ اشاره ای و یا تکلیفی برای جمهوری اسلامی در استفاده از سلاح هسته ای نشده است و لاجرم مانعی از آن جهت برای امضای برجام متصور نبود، ولی برعکس مخالفت با حقوق بشر مورد نظر آمریکا و یا کمک به مسلمانانی که علیه استکبار و کفر در مقام مقابله هستند صراحت و تکلیف جمهوری اسلامی است و این بدان معناست که صراحت های قانون اساسی جمهوری اسلامی و بیشتر رعایت اصول و قوانین اسلامی که جمهوری اسلامی بر قیودات آن متعهد است مانع قبول خواستهای آمریکا در مورد حقوق بشر و خودداری از کمک به سازمان های تروریستی میگردد.

قابل قبول نبودن اعلامیه حقوق بشر برای جمهوری اسلامی

← توقع آمریکا به رعایت اعلامیه جهانی حقوق بشر از طرف جمهوری اسلامی چیز کم اهمیتی نیست. آنها که به حقوق اسلامی و تعارض آن با اعلامیه جهانی حقوق بشر آگاهند و میدانند که اعلامیه حقوق بشر اسلامی که در سال ۱۹۹۰ در قاهره انتشار یافت پس از مشاورات مفصل و احراز اینکه شریعت اسلام با برخی از مواد اعلامیه جهانی حقوق بشر هم آهنگی مفهومی ندارد آن اعلامیه صادر و مبنای عمل برخی از کشورهای اسلامی قرار گرفت، برای آنها قابل درک است که اجرای کامل اعلامیه جهانی حقوق بشر از سوی جمهوری اسلامی ممکن نیست مگر به بهای پائین کشیدن تابلوی دکان حکومت اسلامی زیرا علاوه بر نقض حقوق شهروندان از نظر آزادی فردی، بطور کلی اساسا سیاق رهبری جمهوری اسلامی خلاف اعلامیه جهانی حقوق بشر است (قابل توجه شورای تجزیه طلبان که هم خواهان اجرای اعلامیه جهانی حقوق بشر است و هم سیدعلی را

^۲ - با اعلام سفری که پرنس چارلز ولیعهد انگلستان به ایران خواهد داشت مشخص میشود چقدر اختلاف بین آمریکا و انگلستان در گرفتن «گرده» جمهوری اسلامی وجود دارد. با وجود توصیه بی بی سی به انتخاب شدن نماینده های ویژه ای در مجلس و خبرنگان، که در مسیر آمریکا قرار دارند، با حضور سفارت بازگشایی شده انگلستان و سفر پرنس چارلز راه ارتباط و احتمالاً بازگشایی سفارت آمریکا دجال معضل های دیگری هم خواهد شد. همانطور که در ۱۶ آذر که مردم علیه بازگشایی سفارت انگلستان جلوی سفارت بریتانیا تظاهرات میکردند با بوجود آوردن قضیه ای در دانشگاه با همکاری استادان دانشگاه از جمله به اقرار آقای مصطفی مزینی که کلاس خود را زودتر تعطیل میکند تا دانشجویان بتوانند در تظاهرات شرکت کنند مسئله را به سفر ریچارد نیکسون مربوط می سازند. ح-ک

رهبان جمهوری اسلامی شناخته) و حتی شورای نگهبان جمهوری اسلامی هم منافات با اعلامیه جهانی حقوق بشر را دارد.

خبر حساس

جالب است به این خبر اشاره شود که اتحادیه اعراب و اتحادیه اروپا همزمان در آخرین اجلاس خود که در همین ماه جاری تشکیل شد حزب الله لبنان را یک گروه تروریستی نامید که تا آن زمان این برچسب، به حزب الله لبنان داده نشده بود. عقیده بر این است که این برچسب نه از باب به سختی انداختن موقعیت بشار اسد است که برخی نوشته اند، که از باب به سختی انداختن جمهوری اسلامی است که مدعی بود حزب الله و حماس گروه‌های تروریستی شناخته نمی‌شوند. اما تقارن این اتهام برای حزب الله در مسیر برجام ۲ بسیار نقش موثری خواهد یافت و نشان از وجود یک برنامه هماهنگ است.

رئیس مرکز مطالعات آمریکا و عربی درواشنگتن فاش ساخت > آمریکا از مدتها قبل تبلیغات منفی علیه حزب الله را آغاز کرده بود و تصمیم اخیر اتحادیه اروپا درباره قرارداد نام شاخه نظامی حزب الله در فهرست گروه‌های تروریستی در همین راستا بوده است.<

خبر حساس دیگر

خبر دیگر، در اظهارات شیخ حسن یکباریه برجام ۳ اشاره کوتاهی شد که موضوع عطف به قانون اساسی جمهوری اسلامی گردید و این نشان از آگاهی کم و کیف سیاست آمریکا در برجام ۲ است زیرا آمریکا متوجه هست که بدون تغییر قانون اساسی جمهوری اسلامی، نمیتوان به تعهدات احتمالی جمهوری اسلامی در برجام ۲ یعنی رعایت اعلامیه جهانی حقوق بشر و خودداری از کمک به تروریست‌های اسلامی و یا حفظ حالت جنگ با

کشورهای کفر و انصراف از صادر کردن انقلاب اعتباری داد مگر اصلاح قانون اساسی جمهوری اسلامی زیرا پشتوانه حقوقی اعمال جمهوری اسلام که ناقض حقوق بشر شناخته میشود مسیر قانون اساسی است و تاقانون اساسی جمهوری اسلام اصلاح و اعمال مزبور از تکلیف دولت خارج نشود، تعهد جمهوری اسلامی در راستای اعمالی که مجوز آن را اسلام و قانون اساسی جمهوری اسلامی داده، عمل لغوی است.

سید علی خامنه ای هم به اهمیت اشاره روحانی به قانون اساسی و اصلاح آن بی توجه نماند و گفت:

> این افراد که میگویند؛ همانطور که توافق هسته ای برجام نام گرفت گفتگو با آمریکا در موارد دیگر و حتی موضوع قانون اساسی کشور میتواند در برجام های ۲ و ۳ باشد تا با این گفتگو ها و توافق ها مردم زندگی راحت کنند و مشکلات آنان حل شود< (سخنرانی در مشهد)

مجتبی ذوالنور نماینده قم وجانشین نماینده ولی فقیه در سپاه پاسداران هم گفت > کسانی که از برجام ۲ صحبت میکنند یا با دشمن هم جهت هستند و یا نمی فهمند، برجام ۲ سبب میشود که دشمن مواردی از قبیل نقض حقوق بشروحمایت ایران از گروه هائی چون حزب الله لبنان را پیش بکشند.

خبر حساس دیگر

اعلامیه تازه وزارت خارجه عربستان که از ایران خواسته است از صدور انقلاب اسلامی به کشورهای دیگر خودداری کند بعلت تقارن زمانی میتواند زمینه ساز برجام دوم و سوم شناخته شود.

خبر حساس دیگر

همچنین تمديد ماموریت احمد شهید بازرس حقوق بشرسازمان ملل در مورد حقوق بشرايران از سوی دبیرکل سازمان ملل که مورد اعتراض سخت جمهوری اسلامی قرار گرفت میتواند نشانی از آن باشد که موضوع نقض حقوق بشردر جمهوری اسلامی که در جریان برجام ۲ قرار خواهد گرفت از پشتیبانی موقعیت احمد شهید و ماموریت آن بهره مند شود.

حاشیه - همانطور که آگاهید سنگر رساله ای به فارسی و انگلیسی منتشر ساخت تحت عنوان راهی برای تامین امنیت جهانی و در آن پیشنهاد شد که از طریق سازمان ملل، جمهوری اسلامی ملزم به اصلاح قانون اساسی و هماهنگ شدن آن با اعلامیه جهانی حقوق بشرو منشور سازمان ملل گردد.

اکنون بنظر میرسد که خواسته آن رساله یعنی اصلاح قانون اساسی جمهوری اسلامی در مسیر برجام ۲ و به اتکای تحریم های آمریکا (مستثنی از تحریم های شورای امنی) علیه ایران قرار داده شده و آمریکا راهی نزدیک تر از طرح مسئله در سازمان ملل بملاحظه تحریم های علیه جمهوری اسلامی انتخاب کرده است و با هماهنگ شدن قانون اساسی جمهوری اسلامی با اعلامیه جهانی حقوق بشر و منشور سازمان اگرچه نام اسلامی در جمهوری باقی بماند، جمهوری اسلامی از اتکای به حقوق اسلامی بطور کلی قطع میشود. (پایان حاشیه)

بزرگترین مشکل برجام ۲

در ردیف مشکلات برجام ۲ میتوان از موقعیت باراک اوباما و رئیس جمهور بعدی آمریکا یاد کرد

آقای باراک اوباما برای حل مشکلات سی ساله با ایران و کوبا سنگ تمام گذاشته و در واقع حیثیت و کارنامه ایام ریاست جمهوری به مسئله ایران و کمتر کوبا سنجاق شده است در مورد ایران هرکاری که بتواند علامتی از حسن نیت شخص باراک اوباما باشد نشان داد حتی حاضر نشد که آزمایشات موشکی جمهوری اسلامی را به حساب جمهوری اسلامی منظور کند و صریحاً آنرا به سپاه پاسداران نسبت داد نسبتی که از نظر حقوق بین الملل کاملاً فکاهی است؛ و حتی در مورد واکنش نسبت به آزمایشات موشکی جمهوری اسلامی به تحریم های چند شرکت و افرادی که ناشناخته اند و معلوم نیست چه تاثیری نسبت به نقض قطعنامه شورای امنیت داشته باشد مبادرت کرد.

ولی دائره اغماض ها ویا احتیاط های او تا اواخر سال ۲۰۱۶ دوام نخواهد داشت و همینطور هم دائره لاس زدن و دفع الوقتی که در مورد مذاکرات هسته ای برای جمهوری اسلامی وجود داشت، دیگر پایان یافته است و آنطور که شواهد نشان میدهد رئیس جمهور آتی آمریکا سیاست مماشات با جمهوری اسلامی را همانند باراک اوباما دنبال خواهد کرد.

البته ناگفته پیداست که ادامه تحریم های آمریکا علیه ایران یکطرفه و بدون ضرر برای آمریکا نیست و بنابر اعلام وال استریت جورنال تحریم ها از سال ۱۹۹۰ حدود ۱۷۵ میلیارد دلار به اقتصاد آمریکا زیان زده است و هرچند رقم مزبور کمتر از یک صدم صادرات آمریکا است ولی کارشناسان معتقدند که رقم مزبور در مقابل هزینه جنگ با ایران بسیار ناچیز است و نیز از نظر کلی میتوان عقیده داشت برای تسلط بر کشوری مانند ایران با چنان موقعیت استراتژی و منابع اولیه صرف رقم مزبور چیز قابلی نیست.

آخرین مشکل

آخرین مشکلی که این تحریریه آن اشاره دارد خرید وندانمکاری مسنولین جمهوری است که سنگی به چاه میاندازند که صد عاقل عاجزند از رفع رجوع آن؛ همین جمله ای که روی موشک های بالستیکی نوشته اند که برای نابودی اسرائیل است نمونه کامل خرید و نادانی است مگر روی موشک های هیچ کشوری نوشته میشود که مسیر آن موشک کجاست.

این خرید ها که سر نخ آن به افکار سید علی مربوط است در حالیکه بنا بر اظهارات شخصیت های سیاسی از جمله ارون شارون که <آمریکا راسیاستمداران اسرائیل میچرخانند> مانع خواهد شد که رئیس جمهور آتی آمریکا بتواند راه بارک اوباما را ادامه دهد.